

رقابت سه کمپانی در ایران در قرن ۱۸

۱۱ تیر ۱۴۰۳ ساعت ۱۳:۳۲

در ابتدای قرن ۱۸ سه کمپانی هند شرقی، فرانسه، انگلیس و هلند در ایران و شرق فعال بودند. در اوایل به نظر می‌رسید که کمپانی فرانسه که به تازگی تأسیس شده بود، از دو رقیب خود در ایران جلو افتاده است.

بسیاری معتقدند که سرآغاز فعالیت‌های استعماری در ایران به دوره قاجار بازمی‌گردد. گرچه در این دوره کشورهای استعماری انگلیس و روسیه فعالیت آشکار و پرنرنگی داشتند؛ اما واقعیت آن است که پیش از آن نیز کمپانی‌های زیادی در ایران فعال بودند:

«در ابتدای قرن ۱۸ سه کمپانی هند شرقی، فرانسه، انگلیس و هلند در ایران و شرق فعال بودند. در اوایل به نظر می‌رسید که کمپانی فرانسه که به تازگی تأسیس شده بود، از دو رقیب خود در ایران جلو افتاده است. در زمان شاه سلطان حسین دو قرارداد با شرکت هند شرقی فرانسه منعقد گشت که امتیازات هلند را به آنان واگذار می‌کرد. قرارداد اولی در سال ۱۷۰۷ و دومی در ۱۷۱۵ به فرانسوی‌ها اجازه می‌داد که آزادانه به تجارت در ایران بپردازند و از عوارض گمرکی و حقوق راهداری معاف باشند و حتی برای اولین بار حق قضاوت کنسولی به آنان داده شد و کاپیتولاسیون برقرار گردید. اما فرانسوی‌ها نتوانستند از این امتیازات استفاده کنند و پس از سقوط حکومت صفویه و شاه سلطان حسین دیگر فعالیت قابل توجهی در ایران نداشتند ولی هلندی‌ها و انگلیسی‌ها به فعالیت خود ادامه دادند.»

منبع: علیرضا ثقفی خراسانی، سیر تحولات استعمار در ایران، مشهد، نشر نیکا، ۱۳۷۵، صص ۸۶-۸۷

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۴۹۶۹۹/رقابت-سه-کمپانی-در-ایران-در-قرن-۱۸>